Green Activities -auditoijan käsikirja

Green Activities -auditoijan käsikirjan sisällysluettelo

Green Activities -auditoinnin perusteet 3
Auditoinnin kuvaus ja tavoite 3
Auditoijan koulutus 3
Auditoijan valinta 3
Auditoinnin suunnittelu 4
Auditoinnin toteutus 4
Auditointimenetelmät 5
Asiakirjojen tarkastus 5
Auditointikeskustelu 5
Auditointikierros 6
Auditoinnin kesto 6
Auditoinnin laskutus 7
Auditointiraportti 7
Poikkeamien korjaaminen 8
Vapautuspyyntö 9
Auditoinnin ajankohta 9
Siirtymäajan auditoinnit 9
Ennalta ilmoittamattomat tarkastuskäynnit 10
Eläinohjelmapalveluyritysten alihankkijat 10
Tuomariston kokoukset 11

Green Activities -auditoinnin perusteet

Green_Activities_hallintomalli mukaisesti auditoija arvioi hakijan toiminnan voimassa olevan Green Activities -kriteeristön ja auditointiohjeiden perusteella. Auditoija toimii tehtävässään riippumattomasti, puolueettomasti ja objektiivisesti.

Auditoija:

- *suorittaa auditoinnin ja hankkii arvioinnin kannalta riittävän näytön*
- *kirjaa auditointihavainnot ja poikkeamat*
- *arvioi kriteerien täyttymisen*
- *laatii auditointiraportin*
- *tekee havaintojensa perusteella tuomaristolle esityksen sertifiointia koskevasta ratkaisusta.*

Auditoija ei tee sertifiointipäätöstä. Auditoijan pätevyys, hyväksyminen, riippumattomuus, esteellisyys ja toiminnan seuranta määritellään Green Activities auditoijien pätevyysvaatimuksissa.

Auditoinnin kuvaus ja tavoite

Green Activities -auditointi koostuu online-auditointikeskustelusta ja auditointikierroksesta joiden sisältö määräytyy kriteeristöoppaan mukaan. Sertifioitavassa toimipisteessä tehdään auditointikierros, jonka vähimmäiskesto on ennalta määritelty, jollei GA-PRO-001-menettelykäsikirjan kohdassa 5.2 kuvattu siirtymäjärjestely sovellu.

Auditoinnin tavoitteena on:

- Varmistaa kaikkien sovellettavien Green Activities -peruskriteerien täyttyminen
- Varmistaa, että osallistumisvuoden perusteella vaadittu osuus vapaaehtoisista pistekriteereistä täyttyy.
- Varmistaa, etteivät ei-sovellettaviksi ilmoitetut kriteerit todellisuudessa sovellu kohteeseen.

Auditoijan koulutus

Sykli ylläpitää auditoijien verkkokoulutusta ja sen sisältöjä Ammattilaisen kädenjälki -alustalla. Koulutuksen hyväksytty suoritus on edellytys auditoijana toimimiselle. Sykli ylläpitää listaa hyväksytyistä auditoijista verkkosivuillaan.

Auditoijan valinta

Green Activities -sertifiointijärjestelmän riippumaton valvontaelin on Suomen ympäristöopisto SYKLI Oy. SYKLI ylläpitää listaa hyväksytyistä auditoijista ja heidän ilmoittamistaan tuntihinnoista. Going Green Oy ehdottaa toimeksiantoon hyväksyttyä auditoijaa, jonka

pätevyys kattaa sertifioinnin laajuuden. Hakijayritys päättää, minkä hyväksytyn auditoijan se valitsee.

Auditoija ei auditoi samaa kohdetta yli kaksi kertaa peräkkäin ilman perusteltua syytä. Ennen toimeksiantoa tarkistetaan auditoijan riippumattomuus, sidonnaisuudet ja käytettävissä olevat resurssit. Auditoija ilmoittaa viipymättä esteellisyydestä tai uudesta sidonnaisuudesta.

Auditoija ei saa auditoida toimintaa, jota hän on suunnitellut tai konsultoinut tavalla, joka vaarantaa arvioinnin puolueettomuuden. Esteellinen auditoija korvataan toisella hyväksytyllä auditoijalla.

Auditoinnin suunnittelu

Auditoija tarkastaa hakemusaineiston, määrittää auditoinnissa arvioitavat toimipaikat ja toiminnot sekä laatii auditointisuunnitelman. Suunnitelmassa kuvataan vähintään auditointikeskustelun ja auditointikierroksen ajankohta, laajuus, menetelmät, tarvittavat henkilöt ja alustava aikataulu.

Mikäli auditoija ja kohde niin sopivat, auditointikeskustelu voidaan toteuttaa etäkokouksena. Keskustelussa käydään läpi sellaiset kriteerit, joiden tarkastaminen edellyttää asiakirjojen tarkastelua. Auditointikeskustelu tulee aina toteuttaa ennen auditointikierrosta.

Hakemukseen liittyvä auditointikierros tehdään paikan päällä, paitsi siinä tapauksessa, että sovelletaan kohdassa "Siirtymäkauden auditoinnit" kuvattua järjestelyä. Etämenetelmiä voidaan käyttää, jos ne eivät heikennä näytön luotettavuutta.

Auditoinnissa tarkastetaan kaikki soveltuvat peruskriteerit ja hakemuksessa täytetyiksi merkityt pistekriteerit. Muita pistekriteerejä ei tarkasteta. Lisäksi varmistetaan, etteivät ei-sovellettaviksi ilmoitetut kriteerit todellisuudessa sovellu kohteeseen.

Auditoinnin toteutus

Auditoija arvioi vaatimusten täyttymisen asiakirjojen, tallenteiden, haastattelujen, toiminnan havainnoinnin ja muun todennettavissa olevan näytön perusteella. Näytön on oltava riittävää suhteessa kriteeriin ja sertifioinnin laajuuteen.

Auditoinnin alussa vahvistetaan sertifioitavien toimintojen laajuus, auditoinnin käytännön järjestelyt ja yhteyshenkilöt. Auditoinnin aikana tehdyt havainnot sidotaan sovellettavaan kriteeriin ja näyttöön kirjaamalla ne kyseisen kriteerin kohdalle auditoijan kommentiksi. Auditoinnin lopuksi auditoija käy olennaiset havainnot läpi toimijan kanssa. Havaintojen käsittely ei ole sertifiointipäätös.

Auditoija ei saa antaa konsultointia tai määrätä yksityiskohtaista toteutustapaa. Hän voi selittää vaatimuksen ja havaintonsa perusteen.

Auditointimenetelmät

Auditointimenetelmät ovat käytäntöjä, joita auditoijat käyttävät arvioidessaan kunkin sovellettavan Green Activities -kriteerin täyttymistä. Kunkin kriteerin kohdalla vaadittava todentamistapa on määritetty Green Activities -kriteeristössä.

On tärkeää, että auditoija käyttää kriteeristössä mainittua todentamistapaa seuraavista syistä:

– Hakijayritysten tasapuolisen ja yhdenmukaisen kohtelun varmistaminen: kaikille yrityksille asetetaan samat vaatimukset Green Activities -kriteerien täyttymisen osoittamisen suhteen.

– Auditointien yhdenmukaisuuden varmistaminen ja auditoinnin laadunvalvonnan parantaminen, sillä kaikki auditoijat tukeutuvat samoihin auditointimenetelmiin.

Auditointikokonaisuus koostuu asiakirjojen tarkastuksesta, auditointikeskustelusta ja auditointikierroksesta.

Auditointikeskustelu voidaan tehdä etänä.

Seuraavissa tapauksissa auditointikierros voidaan jättää toteuttamatta:

- yrityksellä ei ole ulkopuolisia työntekijöitä
- ei eläimiä
- tarjotut ohjelmapalvelut eivät sisällä merkittäviä, fyysisiä turvallisuusriskejä turvallisuusasiakirjan perusteella
- ohjelmapalvelut tapahtuvat sisällä.

Asiakirjojen tarkastus

Auditoija käynnistää auditoinnin perehtymällä hakemukseen asiakirjaliitteineen. Tämä voidaan tehdä myös

Auditointikeskustelu

Auditointikeskustelussa auditoija käy yhdessä hakijan edustajien kanssa läpi hakemuslomakkeen sekä liiteaineiston.

– *Kaikki soveltuvat peruskriteerit ja hakemuksessa täytetyiksi merkityt pistekriteerit, jotka edellyttävät asiakirjojen tarkistamista, käydään läpi.*

- Samalla varmistetaan kaikkien pakollisten kriteerien sekä vaaditun osuuden suositeltavista pistekriteereistä täyttyminen.

– Varmistetaan tarvittaessa, etteivät tietyt kriteerit sovellu kyseiseen kohteeseen.

HUOM! Auditoija ja hakijayritys voivat sopia kaikkien vaadittujen asiakirjojen ja aineiston (hakijayrityksen laatimana) lataamisesta hakulomakkeelle, jotta auditoija voi suorittaa asiakirjojen ennakkotarkastuksen ennen auditointikeskustelua ja paikan päällä tapahtuvaa auditointikierrosta. Auditoijan tähän asiakirjojen ja aineiston ennakkotarkastukseen käyttämä aika lasketaan osaksi auditoinnin kokonaiskestoa. Auditointikeskustelun aikana auditoijan tulee lyhyesti kertoa yritykselle ennen auditointia tehdyn vaatimustenmukaisuustarkastuksen tuloksista; lisäksi auditoija voi pyytää tarkastettavaksi lisäasiakirjoja paikan päällä tapahtuvan auditointikierroksen yhteydessä.

Auditointikierros Paikan päällä tehtävään auditointikierrokseen osallistuvat auditoijan lisäksi kohteen Green Activities -asioista vastaava henkilö sekä muut henkilöt, jotka kohde on nimennyt osallistumaan auditointiprosessiin. Auditoija suorittaa yhdessä yrityksen edustajien kanssa silmämääräisen tarkastuksen paikan päällä.

Auditointikierroksella tarkastetaan kaikki sellaiset peruskriteerit ja hakemuksessa täytetyiksi merkityt pistekriteerit, joiden todentaminen edellyttää kriteeristön mukaan visuaalista tarkistusta. Vasta auditointikierroksen jälkeen auditoija voi varmistua siitä, että tarvittava prosenttiosuus pistekriteereistä täyttyy.

Jotkut auditointikierroksen osat perustuvat edustavaan otantaan, joka on määritelty kriteeristössä (katso auditointikierroksen tarkistuslista erillisestä muistilistasta).

Auditointikierrokseen sisältyy tarvittaessa haastatteluja, toimintojen havainnointia, visuaalisia tarkastuksia ja testausta.

Auditoinnin kesto

Paikan päällä suoritettavien sertifiointiauditointien yhteydessä on tärkeää, että auditoinnin kesto on riittävä ottaen huomioon yrityksen toiminnan laajuus ja monimutkaisuus, jotka heijastuvat sovellettavien kriteerien määrään.

Sertifiointiauditoinneille on toimipaikkatyypin perusteella määrätty vähimmäiskesto, joka on esitetty alla olevassa taulukossa.

Kategoria	Auditointikierroksen kesto paikan päällä	Auditoinnin kokonaiskesto h
Ohjelmapalvelut ei eläimiä	1	4
Ohjelmapalvelut joissa matkailueläimiä	2,5	6
Tarkistuskäynti eläinkohteisiin	1	1
Tarkistuskäynti eläinten alihankkijalle	1	1

Mikäli eläinohjelmapalveluita tuottava yritys pitää matkailueläimiä useammassa sijoituspaikassa, tulee auditointikierros tehdä jokaiseen niistä. Tässä tapauksessa auditoinnin kokonaiskestoon lisätään 1 h/ jokainen päätoimipisteen lisäksi tarkastettava sijoituspaikka. Tarkastajan on kirjattava auditointiraporttiin auditointikierroksen alkamis- ja päättymisaika varmistaakseen, että vähimmäiskestoa koskevaa vaatimusta noudatetaan. Auditoinnin kokonaisaikaan lasketaan mukaan myös hakemukseen perehtyminen. Matka-aikaa ei lasketa mukaan auditoinnin kestoon.

Auditoinnin laskutus

Auditoija määrittää itse oman tuntipalkkionsa, ja laskuttaa sen mahdollisine matkakuluineen suoraan asiakkaalta ennen auditointia.

Auditointiraportti

Auditoijan on laadittava auditointiraportti käyttäen Green Activities:in määrittämää vakiomuotoista pohjaa 10 työpäivän kuluessa auditoinnista.

Jos auditointiraportti osoittaa kaikkien sovellettavien ja vaadittujen kriteerien täyttyvän, auditoija tekee perustellun esityksen sertifikaatin myöntämisestä ja toimittaa hakemuksen sekä raportin tuomaristokäsittelyyn hyväksymällä sen hakualustalla. Hakualustan mahdollinen hyväksymismerkintä ja sitä seuraava automaattinen viesti asiakkaalle koskevat vain auditoijan arvioinnin valmistumista. Tuomaristo tekee itsenäisen sertifiointipäätöksen.

Auditointiraportti sisältää seuraavat tiedot:

Raporttiin kirjataan sertifioinnin laajuus, sovelletun kriteeristön versio, keskeinen näyttö, poikkeamat ja niiden käsittely sekä perusteltu päätösesitys.

– Toimipisteen nimi ja sijainti.

– Auditoinnin päivämäärä ja kellonaika (alkamis- ja päättymisaika) sekä mahdolliset huomautukset.

– Auditoijan nimi

- Auditoinnissa läsnä olleiden yrityksen edustajien nimet

– Auditoijan arvio vaatimustenmukaisuudesta kunkin Green Activities -sertifiointistandardin soveltuvan kriteerin osalta.

– Auditoijan arviota tukevat huomautukset ja perustelut

– Lisäksi auditoija kirjaa kunkin kriteerin osalta arvionsa ja tarvittaessa liittää sitä tukevan todistusaineiston (esim. asiakirjat, kuvat, videot jne.)

– Tarvittaessa auditoijan vahvistus siitä, että ei-sovellettaviksi merkityt kriteerit eivät todellisuudessa sovellu kyseiseen toimipisteeseen.

– Auditoijan havaitsemat esimerkit hyvistä käytännöistä. Auditoija voi selittää vaatimuksia ja havaintojensa perusteita, mutta ei antaa konsultointia tai määrätä yksityiskohtaista toteutustapaa.

- Mahdollinen vapautuspyyntö ja sen perustelut

Auditointiraportti laaditaan sähköisesti Green Activities -hakualustan raportointipohjaa käyttäen.

Going Green Oy tarkistaa ennen tuomaristokäsittelyä, että päätösaineisto täyttää sitä koskevat vaatimukset ja kaikki päätökseen tarvittavat asiakirjat ovat tuomariston käytettävissä. Going Green Oy ei muuta auditoijan havaintoja tai esitystä. Mahdollinen puute palautetaan auditoijalle täydennettäväksi.

Poikkeamien korjaaminen

Mikäli auditoija toteaa poikkeamia, auditoijan on merkittävä kyseiset poikkeamat täydennettäväksi hakemuslomakkeessa ja avattava hakemus uudelleen asiakkaalle. Auditoija ei saa antaa tarkkoja ohjeita siitä, millä toimenpiteillä poikkeamat tulee korjata. Hakijayrityksellä on tällöin viisi (5) työpäivää aikaa tehdä mahdollisiin asiavirheisiin liittyviä kommentteja ja tarvittaessa korjauspyyntö.

Hakija toimittaa poikkeaman korjauksen, syyn arvioinnin ja toteutusta osoittavan näytön. Auditoija arvioi näytön riittävyyden ja pyytää tarvittaessa lisäselvityksen tai tekee lisäauditoinnin. Poikkeamaa koskevaa merkintää ei poisteta ilman todennettavaa näyttöä.

Hakijayrityksellä on kaksi kuukautta aikaa toimittaa todisteet kriteerien täyttymisestä lähettämällä täydennetty hakemus uudestaan. Vastaanotettuaan täydennetyn hakemuksen auditoija arvioi todisteet kymmenen (10) työpäivän kuluessa.

- Mikäli kriteeristö edellyttää kriteerien todentamista paikan päällä, auditoija suorittaa ylimääräisen tarkastuskäynnin, jonka kustannukset laskutetaan asiakkaalta erillisen hinnaston mukaisesti.

- MIkäli kriteeristö ei edellytä kriteerien todentamista paikan päällä, auditoija voi arvioida ja hyväksyä korjaukset ilman seuranta-auditointia.

Mikäli auditoija katsoo täydennykset riittäviksi, hän laatii lopullisen auditointiraportin ja perustellun päätösesityksen kymmenen (10) työpäivän kuluessa. Raportti toimitetaan tuomaristolle päätöksentekoa varten. Auditoija kirjaa poikkeamien korjaamisen hyväksymisen yrityksen toimittaman todennettavan näytön perusteella.

Auditoija vastaa hakijayrityksen kanssa käytävästä viestinnästä, joka koskee poikkeamien korjaamista ja asian saattamista päätökseen.

Vapautuspyyntö

Mikäli auditoija katsoo, että yrityksen tulisi saada vapautus jostain sitä koskevasta peruskriteeristä, jota se ei pysty täyttämään, hän voi esittää tuomaristolle sitä koskevan vapautuspyynnön. Vapautuspyyntö ja sitä koskeva perustelu tulee merkitä auditointiraporttiin. Lisäksi kyseisen kriteerin vastaukseksi tulee merkitä “Ei”.

Auditoinnin ajankohta

Auditointi tulee aina toteuttaa ajankohtana, jolloin yritys tarjoaa niitä ohjelmapalveluita, jotka se haluaa sisällyttää sertifioinnin piiriin. Auditointi voidaan tehdä aikaisintaan 6 kk ennen sertifikaatin umpeutumista, ja se tulee tehdä viimeistään 1 kk ennen kuin sertifikaatti umpeutuu. Hakemuksen deadline aina 2 kk ennen edellisen sertifikaatin umpeutumista.

Siirtymäajan auditoinnit

Siirtymäjärjestelyssä aiemmin Green Activities –sertifioidulle toimijalle voidaan myöntää ensimmäinen uuden kriteeristön mukainen jatkosertifikaatti yhdeksi vuodeksi ilman uutta auditointia, jos muut myöntämisen edellytykset täyttyvät.

Jatkohakijoiden sertifioinnin aloitusvuosi on ollut 2020/2023/2026, seuraava auditointi toteutetaan vuonna 2027.

Mikäli aloitusvuosi on muu kuin yllä mainittu, seuraava auditointi toteutetaan 2028. Tällöin vuonna 2027 sertifikaatti myönnetään vain yhdeksi vuodeksi.

Auditoija arvioi käytettävissä olevan aineiston riittävyyden ja tekee tuomaristolle päätösesityksen. Järjestely ei ole automaattinen oikeus: tuomaristo voi edellyttää auditointia kriteerimuutoksen, toiminnan muutoksen, aiempien havaintojen, valituksen tai muun riskin perusteella.

Siirtymäajan jälkeen kaikille suoritetaan auditointi 2 vuoden välein ja sertifikaatti on voimassa 2 vuotta.

Ennalta ilmoittamattomat tarkastuskäynnit

Eläinohjelmapalvelutoimintaa harjoittavalle sertifioidulle toimijalle tehdään sertifikaatin voimassaoloaikana vähintään yksi ennalta ilmoittamaton tarkastus kaikkiin sen matkailueläinten pitopaikkoihin. Myös hakemukseen kuuluva auditointikierros kattaa kaikki toimijan matkailueläinten pitopaikat. Tarkastus kohdistetaan toiminnan toteutukseen, eläinten hyvinvointia koskeviin kriteereihin ja muuhun riskin perusteella tarpeelliseen näyttöön.

Ennalta ilmoittamattomasta tarkastuksesta ei toimiteta sellaista ennakkotietoa, joka poistaisi tarkastuksen tarkoituksen.

Tarkastuskäynnillä auditoija tarkastaa erillisessä tarkastuslistassa määriteltyjen kriteerien täyttymisen. Tarkastusauditoinnista laaditaan raportti käyttäen Green Activities -hakualustaa.

Jos tarkastuksessa havaitaan sertifiointiin vaikuttava poikkeama, auditoija pyytää korjaavan näytön ja toimittaa asian tarvittaessa tuomaristolle sertifikaatin voimassaoloa koskevaa päätöstä varten.

Eläinohjelmapalveluyritysten alihankkijat

Mikäli eläinohjelmapalveluita tarjoavan toimijan ohjelmapalveluista vähintään 20 prosenttia toteutetaan alihankkijan eläimillä, tehdään kullakin sertifiointijaksolla tarkastuskäynti 20 prosenttiin toimijan käyttämistä alihankkijatarhoista. Tarkastettavat koiratarhat / porotilat valitaan satunnaisesti. Tarkastettavien kohteiden lukumäärä pyöristetään alaspäin lähimpään kokonaislukuun, kuitenkin aina vähintään yksi tarkastetaan.

Tarkastuskäyntien ajankohta:

- Koirayrityksissä eri vuodenaikaan kuin edellinen auditointi on tehty, yleensä kesäkaudella
- poroyrityksiin aina talvikauden aikana.

Tarkastuskäynnin kesto on max 1 h, ja sen kustannukset veloitetaan suoraan asiakkaalta. Tarkastuskäynnit tilaa Going Green Oy.

Tuomariston kokoukset

Tuomariston kokoontuu kaksi kertaa vuodessa: maaliskuu ja syys-lokakuu, ja tarvittaessa erilliskutsusta. Siirtymäaika tuomaristo kokoontuu myös joulukuussa 2026.